

7. Bevisvurdering for tiltalens post I c)

7.1 Innledning

Tiltalens post I c) gjelder grov narkotikaovertrødelse i form av medvirkning til erverv og/eller oppbevaring av minst 94 kilo hasj. Hasjen ble funnet på Solås gård ved politiets aksjon 4. november 2022.

Tiltaleposten gjelder vestlending og Dahl. Som nevnt er litauer rettskraftig dømt for samme forhold, men slik at domfellelsen for hans del gjelder medvirkning til omsetning av minst 13 kilo hasj.

Politiaksjonen i november 2022 var et resultat av skjult etterforskning fra februar samme år. Den skjulte etterforskningen bestod blant annet av spaning, kommunikasjons- og romavlytting, dataavlesning, kameraovervåkning, teknisk sporing av kjøretøy og hemmelig ransaking.

Bevismaterialet omfatter blant annet hasjbeslaget, biologiske funn, billedmateriale, tele- og trafikkdata, reisedokumentasjon, materiale fra kommunikasjonskontroll, video fra kameraovervåkning med videre.

7.2 Tiltalte Dahl

Dahl nekter straffeskyld for forholdet. Han mener at andre, og antakelig litauer, må ha gravd hasjen ned på eiendommen hans. Gården er over 700 mål med ulendt terreng. Dahl hadde ikke oversikt over hele eiendommen. Flere personer bodde på gården i 2022, både familie, arbeidsfolk og gjestearbeidere fra organisasjonen «Worldwide Opportunities on - 13 - 25-043360AST-GULA/AVD1Organic Farms». På gården var det campingvogner som ble brukt til gjester. Litauer var blant

dem som overnattet der. Dahl traff litauer 4-5 ganger i 2022 og første gang i april. Dahl hadde ikke oversikt over alle som befant seg på gården til enhver tid. Han var opptatt med gårdsarbeid og sine «kampsaker» – legalisering av hasj og endring av praksis for tap av førerrett for cannabisbrukere. Dahl har forklart at han får utskrevet medisinsk THC. Dahl nekter for å kjenne bakmannen. Reisen til Spania i april 2022 hadde sammenheng med Dahls helseproblemer. Vestlending var med som sjåfør, men i Amsterdam fikk de problemer med bilen og måtte fly derfra til Málaga.

Lagmannsretten fester ikke lit til at Dahl ikke kjente til hasjen på Solås gård. Stoffet ble funnet på hans eiendom, og hans DNA ble funnet på deler av beslaget. Dahl er flere ganger domfelt for befatning med narkotika. Hans forklaring om formålet med Spaniareisen er ikke troverdig, og det svekker hans troverdighet at han forklarte seg uriktig om sitt kjennskap til litauer i politiavhør. Dahl ble avhørt to dager etter pågripelsen. Han nektet da for å kjenne litauer etter å ha blitt vist bilde av ham, selv om de hadde truffet hverandre flere ganger i 2022 og senest dagen før pågripelsen.

Funnet av Dahls DNA og måten stoffet var skjult på eiendommen, taler med tyngde for at han har hatt befatning med hasjen. Stoffet var oppbevart blant annet i førtønner, fordelt på seks funnsteder i 110 til 330 meters luftlinje fra gårdstunet. Stoffet var nedgravd og godt skjult i ulendt terreng. Som eier, var Dahl den som best hadde kjennskap til gården og terrenget der. Hans DNA ble funnet på en tom vakuumpose i en tønne, som inneholdt rundt 12 kilo hasj, og som lå gjemt cirka 270 meter øst for gårdstunet. Krimtekniske undersøkelser viser at posen hadde en rivekant fra skjøten, der Dahls blod ble funnet på tre steder rundt kanten. At tønne ble funnet i nærheten av en campingvogn, som ble brukt til overnattingsgjester, har mindre betydning, da Dahls DNA også ble funnet i en tønne som var gjemt cirka 250 meter vest for gårdstunet. Funnet bestod av epitel i form av hudceller på strips som var festet rundt pakker med hasj i en tønne som inneholdt rundt 9 kilo hasj.

Dahls jevnlige kontakt med litauer styrker oppfatningen om at han hadde befatning medhasjen. Litauer er allerede rettskraftig dømt for tiltalens post I c), og lagmannsretten legger til grunn at han var transportperson av narkotika og penger. Litauer har forklart at han ved ulike anledninger hentet til sammen rundt en million kroner hos Dahl som betaling for «gammel gjeld», herunder 400.000 kroner, som ble funnet i bilen hans ved pågripelsen. Lagmannsretten ser ikke at litauer har grunn til å forklare seg uriktig. Ifølge Dahl er det ingen uoverensstemmelser mellom dem. Lagmannsretten legger til grunn at litauer hentet betalinger hos Dahl. Dette er forenlig med at han ble pågrepet med et større pengebeløp dagen etter at han hadde overnattet på Solås gård. Litauer har forklart at han også hentet betalinger hos rogalending, noe rogalending har bekreftet.

- 14 - 25-043360AST-GULA/AVD1 Litauer sitt reisemønster i Norge i 2022 understøtter at han hentet penger både hos Dahl og

rogalending. Trafikkdata viser at han hadde tolv korte reiser til Vestlandet fra april og frem til pågripelsen i november 2022. Ved ni av reisene var han innom området der vestlending bor og/ eller området der Dahl bor. Ved fire av disse reisene var han også innom området der rogalending har leilighet og/ eller området der rogalending har hytte.

Litauer var blant annet på Solås gård 3. mai 2022 samtidig med vestlending. Den 8. mai var han der samtidig med Dahl. Kvelden/natten til 23. mai oppholdt de seg alle tre på gården. Like før midnatt ringte vestlending til Dahl og ga ham beskjed om at han hadde besøk. Litauer var også på Solås gård samtidig med Dahl 28. juni, før han kjørte til vestlending. I telefonsamtale med en annen person dagen etter, uttalte vestlending at de nå hadde fått kranglet ned prisen. Litauer var videre på Solås gård samtidig med Dahl 30. august, før han dro til vestlending. Den 25. september kom litauer til Solås gård, før han kjørte til vestlending. Vestlending ringte deretter til Dahl, som opplyste at han kom hjem neste dag. Litauer overnattet hos vestlending og kjørte til Solås gård dagen etter.

Natten før litauer ble pågrepet, overnattet både han og Dahl på Solås gård. Under pågripelsen av litauer ble det foruten penger, funnet 9,7 kilo hasj merket med bilde av en gorilla (heretter «Gorilla»). Store deler av hasjbeslaget på Solås gård bestod av «Gorilla». Kontakten mellom Dahl og litauer er ikke forenlig med at litauer kun var overnattingsgjest på Solås gård. Besøkene hans var hyppige og gikk mellom Dahl og vestlending. Samtalen mellom Vestlending og en annen person 29. juni 2022 trekker i retning av at litauer sine besøk var knyttet til omsetning av hasj. Det samme gjør litauer sin politiforklaring 29. mars 2023 om at det aldri var telefonkontakt mellom ham og Dahl, fordi Dahl sa de måtte være forsiktige. Også et formentlig narkotikaregnskap som ble funnet på litauer ved pågripelsen, underbygger at hans besøk var knyttet til narkotikavirksomhet.

På litauer fant politiet en kalenderbok med notater, der siden for 10. mars var revet ut. På telefonen hans ble det funnet et bilde av den aktuelle kalendersiden. Bildet ble tatt 3. november 2022, altså dagen før pågripelsen, mens litauer oppholdt seg på Solås gård. På kalendersiden er det gjort notater som lagmannsretten mener kan knyttes til omsetning av hasj. Under den oversatte overskriften «Ting som er hentet fra KLD» er det oppregnet tall med summen «51», sammen med blant annet de litauiske uttrykkene «Beždzionè» (ape), «Simsono» («Simpsons») og «Nutelos» («Nutella»). Opplysningene stemmer med at det ble funnet hasj av typen «Gorilla», «Nutella», samt hasj med bilde fra animasjonsserien «The Simpsons» (heretter «Simpsons») i beslaget på Solås gård.

På den nevnte kalendersiden, under overskriften «KLD», er videre datoene 30. august, 26. september og 3. november notert. Litauer besøkte Solås gård disse datoene. For 3. november er tallet «400» notert. Det er forenlig med at litauer på pågrepet 4. november 2022 med 400.000 kroner. For 30. august og 26. september er henholdsvis tallene «600» og «420»

notert. Datoen 30. august og tallet «600» er også avbildet på en lapp på litauer sin telefon,- 15 - 25-043360AST-GULA/AVD1 sammen med uttrykket «Kalida». Mye taler for at uttrykket referer til det litauiske ordet

«Kalėdos» som betyr «jul» og svarer til forkortelsen «KLD» i litauer sine notater.

Lagmannsretten kommer tilbake til dette.

Samlet sett er ikke lagmannsretten i tvil om at litauer sine notater er et narkotikaregnskap, og at regnskapet gjelder Dahl og Solås gård. Regnskapet og hasjbeslagene på Solås gård knytter Dahl til bakmannen. Ved ransaking av bakmannen sin telefon, ble det funnet bilde av et formentlig

narkotikaregnskap der hasjmerkene «Gorilla» og «Simpsons» inngår. Videre ble det funnet bilde av en lapp med adressen til Solås gård med teksten «Kalidos adresas». Samme lapp er funnet avbildet på litauer sin telefon. Uttrykket kan ifølge tolkene ha sammenheng med «Kalėdos» («jul»), noe som er forenlig med at Dahl har langt grått hår og skjegg. På bakmannen sin telefon ble det også funnet bilde av en lapp med telefonnummeret til Dahls samboer.

Dahl knyttes også til bakmannen gjennom reisen til Spania i april 2022. Den 2. april dro Dahl, hans samboer og vestlending til Málaga med fly fra Amsterdam. Ifølge litauer lånte Dahl hans bil under oppholdet. I politihør 29. mars 2023 forklarte litauer at det var «hovedmannen» i Spania som lånte Dahl bilen.

På bakmannen sin telefon er det funnet et bilde av Dahl og hans samboer fotografert bakfra samme dag som de kom til Spania. Bildet er tatt utenfor den japanske restauranten, «Ginza», i La Cala de Mijas, der bakmannen bor. På bakmannen sin telefon ble det også funnet bilder av passene til Dahl

og samboeren, som ble tatt med bakmannen sin telefon mens de var i Spania. Det er ingen opplysninger om at passene har vært på avveie, og det ses bort fra at bildene er tatt uten Dahls viten. Det ses også bort fra at bildet utenfor restauranten «Ginza» er tatt som ledd i en politiprovokasjon. Det vises til at det antakelig var avtalt et møte for Dahl på samme restaurant 19. november. På den tidligere nevnte kalendersiden, hadde litauer sammen med narkotikaregnskapet, notert «Japansk Ginza 21:00 19. november» (oversatt fra litauisk til norsk). Som nevnt var litauer på Solås gård samtidig med Dahl da bildet av kalendersiden ble tatt. Samme dag bestilte Dahl flybillett i eget navn fra Bergen til Málaga 19. november 2022.

Lagmannsretten er etter dette overbevist om at Dahl hadde kontakt med bakmannen i Spania i april 2022, og at reisen var relatert til narkotikaomsetning. Dette er også forenlig med rogalendings politiforklaring 6. november 2020 om at han og Dahl hadde samme «leverandør».

Johansens forklaring støttes av at det ble funnet «Gorilla» og «Nutella» også ved ransaking hos ham.

På bakgrunn av det samlede bevisbildet, ser lagmannsretten bort fra at bakmannen, litauer eller andre har brukt hasjdepotene på Solås gård uten Dahls viten. Litauer hadde utstrakt kontakt med både Dahl og vestlending under sine kortvarige besøk på gården. Det kan ikke utelukkes at litauer benyttet depotsteder på Solås gård 1. april 2022, etter at Dahl og

- 16 - 25-043360AST-GULA/AVD1 vestlending var dratt til Spania, men kontakten mellom dem som beskrevet ovenfor, tilsier

at det i så fall skjedde med Dahls viten og samtykke.

Det utelukkes videre at hele eller deler av hasjbeslaget på Solås gård var plassert der av andre i tiltaleperioden for post I a). Det vises til lagmannsrettens redegjørelse om dette for vestlending i punkt 7.3. Med unntak av 600 gram hasj merket med grønn hodeskalle (heretter «Grønn hodeskalle»), ble det ikke funnet hasjmerker på gården som kan tilbakeføres til tiltalepost I a). «Grønn hodeskalle» ble for øvrig funnet i en tønne sammen

med stripsene med Dahls DNA, samt en bit av en avis som var datert 1. september 2021, det vil si etter utløpet av tiltaleperioden i post I a).

Lagmannsretten understreker at bevisførselen rundt hasjbeslaget har vært svært omfattende, og at det også er andre bevismomenter som i ulik grad understøtter Dahls tilknytning til hasjen. Det gjelder for eksempel hans kontakt med tre andre personer. For bevisresultatet er det likevel ikke nødvendig å gå nærmere inn på dette. Videoopptak fra skjult overvåkning på Solås gård viser at Dahl 13. oktober 2022 plasserte pakker bak et innvendig panel i bakluken på en bil, etter først å ha løsnet panelet, før han kjørte til Nord-Norge. For øvrig gir ikke videoopptakene grunnlag for å fastslå med sikkerhet at han hadde befatning med hasj i tiltaleperioden. Lagmannsretten bemerker imidlertid at fravær av ett bevis ikke er avgjørende, sett i lys av den samlede bevisvurderingen. Det er ikke tvilsomt at kameraene ikke fanget opp alle bevegelser på gården, og at kameravinkelen på gårdstunet ikke dekket hele tunet.

Lagmannsretten er ikke i tvil om at Dahl forsettlig medvirket til oppbevaring av hasjen på Solås gård. Det vil si at han holdt det for sikkert eller overveiende sannsynlig at han medvirket til oppbevaring av hasj, og at det var tale om oppbevaring av 94 kilo eller en mengde der omkring. Det lar seg ikke fastslå med sikkerhet når hasjen ble ervervet eller oppbevaringen startet, ut over at den ut fra skjult etterforskning, må ha vært påbegynt senest i april 2022.

Lagmannsretten finner det videre bevist utover rimelig tvil at Dahl opptrådte som del av en organisert kriminell gruppe, og at hasjoppbevaringen ble utøvd som ledd i aktivitetene til gruppen, jf. straffeloven § 79 bokstav c). Det vises til størrelsen av hasjbeslaget og Dahls samarbeid med bakmannsapparatet i Spania og transportpersoner i Norge. Samlet utgjorde disse en profesjonell gruppe som samarbeidet på tvers av landegrenser. Det var ikke tale om tilfeldig og spontan kriminalitet, men en planlagt og organisert virksomhet med formål om å utøve kriminalitet. Lagmannsretten er ikke i tvil om at Dahls forsett omfattet at han var del av et større nettverk bestående av flere personer, og at narkotikavirksomhet var gruppens hovedformål.

- 17 - 25-043360AST-GULA/AVD1Dahl domfelles etter dette for medvirkning til oppbevaring av 94 kilo hasj, som er en meget betydelig mengde, jf. straffeloven § 232 andre ledd første straffalternativ, jf. § 231 første ledd, jf. § 15, jf. § 79 bokstav c).